

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ԼՈՒԾՄԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՄԷՋ

Հայ մամուլը իր ժամանակին արձագանգ տալու վերջերս նրուսադեմի մեջ տեղի ունեցող անցուղարձեռնում: Ս. Արուեստ ալ երիցս հաղորդագրութիւն զնաց հայ բերքերուն: Այսուհանդերձ անհրաժեշտ էր նկատեմք պատշաճութեան մեջ եւս անդրադառնալ այս տարածութիւն, քե՛ պատմութեան համար, քե՛ հաստատելու բերքերու մեջ ըստաճներէն մեծ մասին ստուգութիւնը, քե՛ հերքելու համար այդ առթիւ եղած կարգ մը սխալ վերագրումները, սխալ հաւաստումները եւ մեղաւոր վերապահումները:

Ն Ա Խ Ը Ն Թ Ա Յ Ը

Համաձայն նրուսադեմի հայոց վանքի Միաբանական Ուխտի Կանոնի, երբ պատերազմը վախճանի Միաբանութիւնը կ'ընտրէ Տեղապահ մը: Տեղապահին գլխաւոր, գրեթէ միակ պատշաճութիւնն է, պատերազմի վախճանումէն 40 օրեր վերջ Միաբանութիւնը ժողովի հրաւիրել նոր պատերազմի ընտրութեան համար:

Նրուսադեմի հայոց վերջին պատերազմի, Կիւրեղ Բ.ի վախճանումէն յետոյ, 1949ին,

Միաբանութիւնը Տեղապահ ընտրեց Եղիշե վրդ. Տերտերեանը:

Նորընտր Տեղապահը փոխանակ պատերազմի մահէն 40 օրեր յետոյ Միաբանական Ընդհ. Ժողով գումարելու, լման եօթ տարիներ ձգձգեց պատերազմական ընտրութիւնը զանազան պատճառներով:

Միաբանութեան անդամներուն գրեթէ կեսը այս շրջանին կը գտնուէր Նրուսադեմէն դուրս, նուիրուած եկեղեցական ծառայութեան՝ սփիւռքի զանազան գաղութներու մէջ: Իսկ Արուին մեջ մնացողներու մեծամասնութիւնը կամ խաբուելով Տեղապահի յերիւրած պատշաճութեան, կամ մեղսակցելով Տեղապահին՝ չէ կրցած պատերազմական ընտրութիւն պահանջել: Գրեթէ մնայուն պատշաճի վերածուած տեղապահութեան եօթ տարիներու շրջանին, վանքը ծանօթեց տուեց հոգեւորական, բարոյական, իմացական եւ տնտեսական մարզերուն մէջ, Տեղապահին անպատասխանատու եւ անփոքր պատշաճութեան եւ սանձարձակ կենցաղին հետեւանով:

1955ին, Տիրան Արեւս. Ներսիսեան, Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան բեմի

կուսմը, որ կը խառնուի տղայութեան վշտի հետ, երբ մայրս կը մեռնի հազիւ ինը տարեկանս ոտնակոխած: Յետոյ, տասը-մէկէն տասներկու տարեկանիս կը գոցուի պատանութիւնս, որ կը ծանուցանէ ինքզինքը խորունկ և ուժով սիրով մը որ զիս կը կապէ ընկերոջ մը: Տասներեք տարեկանիս կը ծնի մէջս գրական հակումը: Կ'երազեմ ըլլալ քերթող և գրող: Տասնչորս տարեկանիս, Եւրոպա երթալու փափաքիս հետ կը ծնի արդէն մէջս խմբատարութեան հակում, որ հետզհետէ պիտի դորանայ: Նոր «Դարեր» և երաժշտութիւնը, խմբատարութեան հետ, կը լեցնեն կեանքս և իր երազը, մինչև շրջանաւարտութիւնս — 1906, Յուլիս — երբ տասնչորս ու կէս տարեկան եմ: Յաջորդ տարին ուսուցիչ եմ. ու կը յիշեմ մեծ աղէտը կեանքիս — հորս մահը: Իր խմբատար-

րական դասերը կը ստանձնեմ՝ տասնըվեց տարեկան հասակիս մէջ, իր մահուընէն քանի մը շաբաթ յետոյ: 1907-1908 տարին ալ կ'անցընեմ ուսուցչութեամբ, մինչև որ 1908 աշունին կը մեկնիմ Բարիդ, ուսանելու համար:

Գ. — Բարիդեան շրջան. Կ'ուսանիմ Սորպոնի և Գոլեմ քը Ֆրանսի հետեւելով և կը կազմուիմ՝ երաժշտութեան և այլ արուեստներու հետամտելով (1908 աշունէն մինչև 1911ի աշունը):

Ե. — 1911ի աշուն կը դառնամ Պուլիս և կ'ըլլամ տնօրէն հորս վարժարանին, 1911ի աշունէն մինչև 1914ի աւագը:

Զ. — Պատերազմը կը ծագի: Ուշիս կը զգամ հետզհետէ կազմուիլը զանազան ուղղութիւններու մէջ հասունութեան:

ՇԱՀԱՆ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Առաջնորդական պատճենը տար տարիներ մեծ արդիւնաւորութեամբ վարել վերջ, իր հոգեւոր տունը՝ նուազեցնել վերադարձաւ, շարունակելու համար իր Միաբանի պատկանութիւնը վաճեց ներս: Իրագել բլլակ յետոյ վաճեց պարզած աննախնայութիւն վիճակին, ինքն եւ ուրիշ Միաբան Հայեր պահանջեցին որ Տեղապանը նախ վեց տարուան ելեւմտական հաշուետուութիւն ներկայացնէ Միաբանական Ընդհ. Ժողովին եւ ապա անյուսկալ ընթացք տալ պատշաճութեան ընտրութեան:

1956 Յուլիս 27 եւ 28ին Միաբանական Ընդհ. Ժողով զուտարուեցաւ, ուր կարգացուեցաւ 1950-1956 տարեշրջաններու ելեւմտական հաշուետուութիւնը, որու մասին տրուած է հետեւեալ որոշումը. «Պատ. Միաբանական Ընդհ. Ժողովը յապաղած այս հաշուետուութիւնները ընդունեցաւ, ինքզինքն պատասխանատուութենէ ազատ նկատելով ապագային»: Ժողովը քեւ «ընդունեցաւ» տեղեկագիրը, բայց չվաւերացուց զայն, ինչպէս պէտք էր ընէր ըստ կանոնի, երբ ուղիղ զտած բլլակ զայն: Ժողովը որոշեց է նաեւ պատշաճութեան ընտրութեան հարցերով ըզբաղելու համար երեք հոգիներէ բաղկացած յանձնախումբ մը, «որ պիտի ուսումնասիրէ եւ տեղեկագրէ մինչեւ Սեպտեմբերի սկիզբը այս հարցին հետ կապուած բոլոր դժուարութիւններն ու կարելիութիւնները: Յանձնախումբի տեղեկագրին տացումէն ետք Պատ. Ընդհ. Ժողովը պիտի անդրադառնայ պատշաճութեան ընտրութեան քուականը նշողելու եւ արտասանմանեան մեր Միաբանները եւս ժողովի հրաւիրելու հարցերուն»:

Սակայն նախկին Տեղապանը Միաբանական Ընդհ. Ժողովի այս որոշման ալ զործագրութեան ընթացք չէ տուած:

ՏԻՐԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՀԵՌԱՅԻՄԱՆ

ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԸ

Յուլիս 28ին, Տ. Տիրան Արքեպիսկոպոս կառավարութեան հրահանգ տացաւ Յուրանանու երկրէն հեռանալ 15 օրերու ընթացքին: Տիրան Սրբազան անհրաժեշտ դիմումներն ըրաւ առ ուր անկ էր եւ յետաձգել տուաւ հեռացման այս հրահանգին զործագրութիւնը:

Սակայն Օգոստ. 19ին յանկարծ Ռու

հրահանգ մը եւս տացաւ Ներքին Գործոց Նախարարութեանն որ 48 ժամէն հեռանայ Յուրանանէն: Տիրան Սրբազան այլեւ համոզուած բլլակով որ ինք զոհն էր Տերտեանի կողմէ լարուած «ներքին» մը, երկրէն հեռանալու այս հարցը յանձնեց Յուրանանու Գերագոյն Ասեանին: Այս առիթով մեջեղ ելաւ անհատաւորի եւ քանակաւորի զգոյրաւորութիւնը նախկին Տեղապանի իսկական անօրագրութեամբ: Զգոյրաւորութիւնը զուտ է արտաքին լեզուով. անոր բարգմանութիւնն է հետեւեալը:

ԶՐՊԱՐՏԱԳԻՐԸ (*)

Նորին Վսեմութիւն Վարչապետին

Զեյրդ Վսեմութիւն,

Պատիւն ունիմ Զեյր Վսեմութեան Ներկայացնելու հետեւեալը.

Այս գիրքը Զեյր Վսեմութեան կը ներկայացնէ եղիշէ Արքեպ. Տէրտեան, Տեղապանը Յուրանանի Թագաւորութեան Հայ Հասարակութեան, յերուստաղէմ:

Մատաւորապէս վեց տարի առաջ Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսիսեան, որ ամերիկեան քաղաքացի է, մտաւ Յուրանանի Հայկական Թագաւորութեան ներս Ամերիկայէն եւ զիմում կատարեց ընտրութեան արտօնագրի համար. Բայց Յուրանանեան իշխանութիւնը անոր խնդրանքը չկատարեց այն պատճառով որ անոր անունը Ոճրային Հետախուզութեան Բաժնի սե. ցանկին վրայ կը գտնուէր. ինչպէս նաեւ այն պատճառով որ ան Համայնաւորութեան եւ Սիւնականութեան քարոզիչ էր, ու տակաւին այն պատճառով որ ան ամթալի եւ թշնամական դիրք բռնած էր Յուրանանի Հայկական Թագաւորութեան հանդէպ, ժընդիվ ժողովին մէջ, որ զուտարուեցաւ երուստաղէմի միջազգայնացման նպատակաւ: Այս բոլորին հետեւանքով ազգաբարձրութիւն տացաւ Յուրանանի Կառավարութեանն որ պէտք է երկիրը թողու տասնհինգ օրուան ընթացքին, ինչ որ ըրաւ այն ատեն:

Ժամանակ մը առաջ իշխեալ Արքեպիսկոպոսը վերադարձաւ այս երկիրը եւ իր ընտրութիւնը հաստատեց Հայոց վանքին մէջ եւ մնայուն ընտրութեան արտօնագրի համար զիմում կատարեց պատկան իշխանութեանց: Սակայն իր զիմումը չընդունուեցաւ, եւ իշխեալ անձը, ի հեռուէս տար, տակաւին կը բնակի վանքին մէջ առանց որեւէ կրօնական պաշտօն կատարելու, հակառակ անոր որ վանքին հոգեւոր իշխանութիւնը առա-

(*) Սոյն զգոյրաւորութիւնը սկզբնականէն հարազատ պատճառներէն մը առած է, դատարանի հրամանով՝ փաստաբանը, սոյն պատճենը հաստատուած վարչապետարանի կնիքով եւ դիւանապետին անօրագրութեամբ եւ սա վերադառնաւ:

չարհած է իրեն զանազան պաշտոններ զորս մերժած է: Մենք չենք գիտեր թէ ուրիշ դրամ կը ստանայ և կը ծախսէ, քանի որ ծանր և շատ ին իր ծախքերը:

Զերդ Վսեմութիւն, Տիրան Արքեպիսկոպոսը խռովութիւն և շարժութիւն պատճառած է հոգեւորականներու մէջ և լայնցուցած է նեղքուածքը անոնց միջև: Եւ տակաւին այսքանով չգոհանալով՝ իր ձեռքը երկնցուցած է նաև հայ ժողովուրդին վրայ, առաջ բերելով մեծ երկպառակութիւն և իրողութեանց շարափոխութիւն, մինչև այն աստիճան՝ որ անոր քնակութիւնը այս երկրին մէջ դարձած է վտանգի աղբիւր մը ապահովութեան տեսակէտէն, շատ մը պատճառներով: —

1. — Որեւէ պաշտօն չի կատարեր:

2. — Գործնականապէս խռովութիւն առաջ կը բերէ ժողովուրդին և անոնց հոգեւոր առաջնորդներուն միջև:

3. — Ժամանակ մը առաջ ժողով մը գումարած է Ամմանի շայտց Ակումբին մէջ և նոյն ժողովին մէջ խօսած է զրդելով ներկաները որ Միացեալ Նահանգներ զաղթեն և յայտարարելով՝ թէ այս երկիրը իրենց երկիրը չէ և թէ անոնց այստեղ քնակութիւնը, որքան ալ երկար ժամանակով եղած ըլլայ, սգուտ մը պիտի չունենայ իրենց:

4. — Այն իրողութիւնը թէ անոր անունը Ոճրային Հետազոտութեան Բաժնի սե ցանկին վրայ կը գտնուի՝ վճական ապացոյց է որ անոր ներկայութիւնը մեր մէջ այնպիսի գործերու համար է, որոնք հակառակ են պետութեան և ժողովուրդի շահերուն:

5. — Եւ որովհետեւ մենք հարազատ Յորդանանցիներ ենք, ծնած այս երկրին մէջ, և կը վայելենք իւր ազատութիւն, և կատարեալ հպատակութիւն պարտինք նորին վեհափառութեան Թագաւորին և անոր իմաստուն կառավարութեան, մենք չենք կրնար ընդունիլ որ այս պրոպագանդայիստ քնակի մեր մէջ, Հետևարար կը խնդրենք Զեր Վսեմութեանէն որ օրինական միջոցները ձեռք առնէք անոր դէմ և զայն արտաքսէք այս երկրէն:

Այս պատեհութեամբ կը ներկայացնենք մեր հաւատարմութիւնը և հպատակութիւնը նորին վեհափառութեան Թագաւորին և անոր իմաստուն կառավարութեան:

Կը խնդրենք որ ընդունիք մեր խոր յարգանքները:

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԷՐՏԷՐԻԱՆ

Տիրան Մրբազան տաւ հետեւեալ զուտ հեբումնագիրը:

ՀԵՐՔՈՒՄ ԶՐՊԱՐՏԱԳՐԻ

1. — Ես 1950 ին երուսաղէմ եկած և այստեղ մնացած եմ 13 օր, Մարտ 30-էն Ապրիլ 12: Այդ առթիւ ամենևին զիմում չեմ կատարած Յորդանանի կառավարութեան՝ քնակութեան արտօնագիրը ստանալու համար, ոչ ալ որ և է ազգարարութիւն ստացած եմ նոյն կառավարութեանէն՝ երկրէն դուրս ելնելու համար: Այդ թուականին Ամերիկայի մէջ պաշտօնի վրայ էի և քնաւ մտադիր չէի երուսաղէմ հաստատուելու:

2. — Իմ անունն Ոճրային Հետախուզութեան Բաժնի սե ցանկին վրայ չէր կրնար գտնուիլ, որովհետեւ որ և է պատճառ չկար առայդ Յորդանանի կառավարութիւնը ոչ 1950 ի զարնան, ոչ 1952 ի ամբան և ոչ ալ 1955 ի աշնան իմ Յորդանան մուտքս չէ արգիլած, ինչ որ պիտի ըրած ըլլար, եթէ հիշը ըլլային եղիչէ Սրբազանին վերադրումները:

3. — Բոլորովին սուտ և ստորին քսութիւն է որ ես համայնափառութեան և սխանականութեան քարոզիչը եղած ըլլամ: Ես երկուքին ալ հակառակ եմ քնական կերպով և բացայայտ պատճառներով:

4. — 1950 ին ժընէվի մէջ գումարուած ՄԱԿԻ Խնամատարական Խորհուրդին ժողովին մէջ, որուն մօտ երուսաղէմի Գաղտնիքութեան պաշտօնական ներկայացուցիչն էի, Յորդանանի կառավարութեան ղեմ երբեք չէր ընտանալ: Ընդհակառակը, արարական տեսակէտին և շահերուն ի նպաստ խօսած եմ, ինչպէս կարելի է տեսնել յիշեալ ժողովի ատենագրութեանց մէջ:

5. — Անցեալ տարւոյ Դեկտեմբերին երբ երուսաղէմ քնակութեան արտօնութիւն խնդրեցի կառավարութեանէն, ստացայ զայն առանց զժողովարարութեան: Երբ այս տարւոյ սկիզբը դիմում կատարեցի այդ արտօնութիւնը նորոգելու համար, կառավարութիւնը իր քննութիւնը կատարելէ ետք դարձեալ տուաւ ինձ այդ արտօնութիւնը:

6. — Իմ ծախքերս երուսաղէմի մէջ շատ համեստ են: Անոնք շատ փոքր մէկ կատարակը կը կազմեն այն անձնական ծախքերուն՝ զորս կ'ընէ եղիչէ Սրբազան, հակառակ որ մեր Աթոռէն ստացած ամսականները նոյնն են, միւս եպիսկոպոսներու հետ:

7. — Բոլորովին անհիմն քսութիւն է ըսել թէ ես խռովութիւն յարուցած եմ Միաբանութեան և ժողովուրդին մէջ, իմ ուղիղ կեցուածքիս մասին վկայած են արդէն Յորդանանի հայ ժողովուրդը և Միաբանութեան ողջամիտ մասը՝ վեհափառ Թագաւորին ուղղեալ իրենց գիրերով:

8. — Ամմանի շայ Ակումբին մէջ տրուած թէյասեղանին փակման խօսքիս մէջ, խօսած եմ

Հայ լեզուի կարեւորութեան մասին և բնաւ չեմ
թելադրած որ հայեր այս երկրէն Ամերիկա գաղ-
թեն։ Ես համոզուեալ չեմ հայերուն
Մերձաւոր Արեւելքէն դէպի արեւմտաւոր գաղ-
թելուն։

9. — Եղիշէ Սրբազանը Յորգանանի մէջ ծնած
է։ այլ ծնած է վանի կայնիմիւրան գիւղին մէջ.
1910ին։ Եւ Եղիշէ Սրբազանի զործերուն ծանօթ
անձեր գիտեն թէ որքան ճարտարաւոր Յորգա-
նանցի է ան։

ՏԻՐԱՆ ԱՐՔԵՊՈՒ.

31 Օգոստոս 1956
Երուսաղէմ, Յորգանան

Դերապոյն Ասեանը առանց խնդրոյն
կուրեան մէջ մտնելու, նկատելով որ Տիրան
Արքեպ. երկրէն հեռացման հրամանագիրը
ստանաւ եւ ոչ-օրինաւոր խողովակներով,
զայն չեղեալ նկատեց Սեպտ. 17ին։ Հոգե-
կան քերեւացման ընդհանուր մրցուոյս մը
համակեց ամենքը։

Նախկին Տեղապանը իմանալով որ իր
զրպարտագիրը մեղքեղ հանուած է, եւ տես-
նելով որ արտասահմանէն նախանձախնդիր
Միաբան Հայրեր Ս. Արք. կը հաւաքուին,
նախազգուշով զայիքը եւ Միաբանութիւնը
անգործութեան մասնելու կոնխամածու-
րեամբ, Սեպտ. 19ին, առանց Միաբանու-
թիւնը կամ Տնօրէն ժողովը տեղեակ պահե-
լու մեկնեցաւ Երուսաղէմէն։ Միաբանու-
րեան գիտակից տարբեր երբ իմացան այս
փախուսքը, եւ լսելով որ ան Ամման կը մնայ
նոյն վիճերը, յաջորդ օր առաւօտ կանուխ
երկու Միաբան Հայրեր զրկեցին որպէսզի
անոր յանձնեն հետեւեալ գիրը։

19 Սեպտ. 1956

Դեր. Տ. Եղիշէ Արքեպ. Տէրտէրեան

Տեղապան Առաքելական Ս. Աթոռոյն

Երուսաղէմի

Իմացած ենք որ առաջադրած էք այս օրերուն
արտասահման մեկնելը։

Նկատի ունենալով որ Ս. Աթոռին վերաբեր-
եալ կենսական խնդիրներու կապակցութեամբ
տարածայնութիւններ առաջ եկած են վանքէն
ներս և դուրս։

Եւ նկատի ունենալով որ Միաբանական Ընդհ.
Ժողովը Յուլիս 28ի իր Նիսիսին մէջ որոշում
տուած է ներկայ ամսուն ժողովը գումարել պատ-
րիարքական ընտրութեան խնդիրը նկատի առ-
նելու համար։

Մեր ստիպողական խնդրանքը և յանձնա-
րութիւնն է որ չհեռանաք Ս. Աթոռէն և Տեղ
Երուսաղէմ։

Ի դիմաց և յանուն հետեւեալ Միաբան եղ-
բարց Սրբոց Յակոբեանց։

ՏԻՐԱՆ, ԱՐՔԵՊՈՒ.

ՊԱՐԴԵԻ ԵՊՈՒ.

ՇՆՈՐՀԲ ԵՊՈՒ.

ԶԳՕՆ Ծ. ՎՐԴ.

ՏԻՐԱՅՐ ՎՐԴ.

ԱՍՈՂԻԿ Ծ. ՎՐԴ.

ՀՄԱՅԵԱԿ Ծ. ՎՐԴ.

ՀԱՅԿԱՍԵՐ ՎՐԴ.

ԿՈՐԻԻՆ ՎՐԴ.

ԹՈՐՈՍ ՎՐԴ.

ԻՍԱՀԱԿ ՎՐԴ.

ԶԱԻՆ ՎՐԴ.

ՎԱՐՈՒԹԱՆ ՎՐԴ.

Զեղ եղբայրաբար աղօթակից

ՍՈՒՐԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՔԷՄԷԼԱՅԱՆ

Նախանշամ Տնօրէն Ժողովոյ
և երկրագործն առկամ Միաբանութեան

Դժբախտաբար բանագնացներ երբ Ամ-
ման հասան, նախկին Տեղապանը արդէն
անցած էր Յորգանանեան սահմանը։ Նամակը
նոյն ժամուն սահմանազրկէն անցնելով ծանօթ
անձի մը միջոցաւ հասցուցած են Տեղապա-
նին։

Տիրան Սրբազանի երկրէն հեռացման
հրահանգին չեղեալ համարուելուն հետեւան-
ով ստեղծուած ուրախութիւնը եւ խանդա-
վառութիւնը կարճատեւ եղաւ։ Սեպտ. 27ին,
Տիրան Սրբազան երրորդ հրամանագիր մը
ստացաւ Ներքին Գործոց Նախարարէն, եւ-
կրէն հեռանալու եօթ օրերու ընթացքին։ Այ-
հրահանգը հոգիները լեցուց կրկին խռով-
ով, զայրոյթով եւ զրուանով։

Փորձեր եղան բազաւորը տեսնելու...
անկախելի եղաւ։ Հեռագիրներ գացին Ամ-
մանէն եւ Երուսաղէմէն Վեհ. Թագաւորին,
սակայն իր ձեռքը չհասան...։

Նկատի ունենալով որ նախկին Տեղա-
պանը չեղելիք, եւ վանքին տագնապը օրըս-
օրէ կը բարդանայ, Միաբանութեան աւելի
քան մէկ երրորդ անգամներ հետեւեալ գիրը
սուրին Տնօրէն ժողովոյ նախանշամ եւ Միա-
բանութեան երկրագործն առկամ Սուրէն Ե-
պիսկոպոսին։

27 Սեպտ. 1956, Երուսաղեմ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐ

Գերաշնորհ

Տ. Սուրեն Սրբ. Եպիսկոպոս Քեմհանեան
Նախանգամ Պատ. Տնօրէն Ժողովոյ
և երիցագոյն անդամ Ս. Զակորեանց
Միաբանութեան

Ի Ս. Աթոռ

1) Երանօթ է որ Ս. Աթոռը երկար առնէ է ի վեր և մանաւանդ ներկայիս տնտեսական յոյժ անձուկ կացութեան մը մատնուած է: Սոյն խնդիրը անյետաձգելի հանգամանք մը ստացած ըլլալով, անհրաժեշտ է որ Միաբանական Ընդհ. Ժողովը խորհի առ այդ միջոցներ ձեռք առնելու մասին:

2) Տարւոյ Յուլիի վերջերը մեր Միաբանութեան աւագ անդամը Տ. Տիրան Արքեպս. հրահանգ ստացած էր ոտիկանութեան կողմէ Յորդանանէն նեոանալու: Թէպէտև սոյն հրահանգը այժմ չեղեալ նկատուած է, այնուհանդերձ այս խնդիրը Միաբանութեան համար կենսական կարևորութիւն ունենալով, անհրաժեշտ է որ Միաբանական Ընդհ. Ժողովը զայն նկատի առնէ և առ այդ հարկ եղածը տնօրինէ:

Նկատի ունենալով վերոյիշեալ խնդիրներուն ստիպողականութիւնը,

Նկատի ունենալով նաև այն որ Ս. Աթոռոյ Տեղապահը, Տ. Եղիշէ Արքեպս. Տէրութեան ընկալեալ կարգաց և աւանդութեանց հակառակ ինքնակամ կերպով և անորոշ ուղղութեամբ նեոացած է Ս. Աթոռէն,

Ստորագրեալներս, Միաբան Եղբարք Ս. Աթոռոյ, կը զիմնէք Ձեզ, իբրև Տնօրէն Ժողովոյ Նախանգամին և Միաբանութեան երիցագոյն անդամին, և համաձայն Միաբանական Ուխտի զանախն 37րդ յօդուածի Բ. մասին, որպէսզի յառաջիկայ երեքշաբթի օր, Հոկտ. 2ին, Միաբանական Ընդհանուր Ժողով գումարէք, հետեւալ օրակարգով: -

1 - Նկատառում Ս. Աթոռոյ տնտեսական անձուկ կացութեան

2 - Նկատառում Տ. Տիրան Ս. Արքեպիսկոպոսի Յորդանանէն վտարման հրահանգին պարագաներուն:

Աղօթակից եղբարք Միաբանութեան Սրբոց
Զակորեանց

Տիրան Արքեպս. Ներսայեան
Պարգեւ Եպս. Վրթանէսեան
Շնորհ Եպս. Գալուստեան
Զօօն Ծ. Վրդ. Տէր Զակորեան
Ասողիկ Ծ. Վրդ. Ղազարեան
Հմայեալ Ծ. Վրդ. Ինքոյեան
Տիրայր Վրդ. Տէրվիւսեան
Միւռոն Վրդ. Կրնիկեան
Հայկասեւ Վրդ. Պայրամեան
Կորիւն Վրդ. Մանուէլեան
Թորգոմ Վրդ. Մանուկեան
Իսահակ Վրդ. Ղազարեան
Զաւէն Վրդ. Զինիկեան
Վարուժան Վրդ. Գապարեան
Վազգէն Արք. Գրպրպեան
Մամբրէ Արք. Մարգարեան

Համաձայն Միաբանութեան Կանոնադրոյն 6րդ յօդուածին, Սուրեն Եպս. Ընդհ. Ժողովի կանչեց Միաբանութիւնը Հոկտ. 2ին: Այս ժողովը պիտի մնայ կարելոր անկիւնադարձ մը Հայ Երուսաղեմի ժամանակակից պատմութեան մէջ: Ժողովի կանչուած 25 անդամներէն 17 հոգի ընդառաջելով այս հրաւերին, իրենց համար շանեցան պատույ տեղ մը Երուսաղեմի տարեգրութեան մէջ: Իսկ ոմանք ոչ միայն իրենք զիրենք առժանի չկացուցին պատմական այս հրաւերին, այլ իրենց խափանեալական եւ եպիսկոպոսական արարքներով անջնջելի տրաւ մըն ալ դուրսէն, իրենց խիստ ձեռքով, իրենց անձինք եւ անուրին վրայ:

Ժողովի օրակարգերն էին. -

1) Նկատառում Ս. Աթոռոյ տնտեսական անձուկ կացութեան:

2) Նկատառում Տ. Տիրան Արքեպս. ի Յորդանանէն վտարման հրահանգի պարագաներուն:

Առաջին օրակարգի կապակցութեամբ Ժողովը ընտրեց հինգ հոգիներ Յանձնախումբ մը որ Ս. Աթոռոյ ճեշտութիւնը աւելի ամուր հիմքերու վրայ դնելու համար ծրագիր մը ներկայացնէ Միաբանական Ընդհ. Ժողովի յաջորդ մէկ նիստին:

Ապա Ժողովը հանգամանօրէն զբաղեցաւ օրակարգի երկրորդ խնդրով եւ հիմնուելով տուած փաստացի զեկուցումներուն վրայ տուաւ հետեւեալ որոշումները Դ-Յ-Յ-Մ-Մ-Մ-Մ:

ա) Պարտաւանօք անվասնութիւն յայտնեց օրուան Տեղապան Եղիշէ Արքեպս. Տէրութեանի նկատմամբ եւ պահանջեց անոր հրաժարականը իր պատճօնէն:

բ) Ս. Աթոռոյ գործոց Ընդհ. Վարիչ ընտրեց Տնօրէն Ժողովոյ ճախանգամ եւ Միաբանութեան երիցագոյն անդամ Գեր. Տ. Սուրեն Եպս. Քեմհանեանը, վարելու համար Ս. Աթոռոյ գործերը ի բացակայութեան Տեղապահի:

գ) Ժողովը իր ջերմ համակրութիւնը յայտնեց Գեր. Տ. Տիրան Արքեպս.ին, անոր դեմ Տեղապանին կողմէ արտուած կայնական արարքին պատճառով մասնուած հոգեկան տառապանքին համար:

դ) Տ. Տիրան Արք.ի անձինք եւ նկարա-

գրին վստանելու և բան մասին ժողովը որոշեց Յորդանանի վեհ. թագաւորին մատուցանել իր վկայութիւնը:

Ե) ժողովը որոշեց նաեւ որ Նախագահը ի հարկին Ս. Արոս կանչէ արտասահմանի մնացեալ մեր Միաբան Հայերը, մօտիկ ապագային գումարելի ընդհ. ժողովներուն մէջ իրենց պատէր կատարելու համար: Ժողովը պատէր դրաւ նաեւ արտասահմանէն Ս. Արոս եկած Միաբան Հայերուն վրայ, որ մնան երուսաղէմ մինչեւ պատրաստական ընտրութիւն, լիովին կատարած ըլլալու համար իրենց Միաբանական պատրաստութիւնը:

Հետեւեալն է այն որոշումը որ ժողովը տուաւ Տիրան Արք.ի մասին:

Վ Կ Ա Յ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎՈՅ

Տ. ՏԻՐԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՄԱՍԻՆ

Ժողովը այս կապակցութեամբ միաձայնութեամբ որոշեց.

1 — Նորին Վեհափառութիւն Հիւսէյն Թագաւորին և Յորդանանի Գերագոյն Առեւանդին ու կառավարութեան մօտ իր ջերմ համակրութիւնը և փոխանութիւնը յայտնել Տ. Տիրան Արքեպիսկոպոսին վերաբերմամբ:

2 — Վկայել թէ անարգար և անհիմն են Տեղապահին կողմէ նախանձի նետնանքով Տ. Տիրան Արքեպիսկոպոսին դէմ յերիւրուած մեղադրանքները: Անոնք ճիշդ հակառակն են այն պարկեշտ, ուղիւ և արդիւ զգացումներուն զորո Տիրան Արքեպ. շարունակ տածած է հանդէպ Ս. երկրին և անոր արդարաւէր Հաշիմական Թագաւորութեան:

3 — Տիրան Արքեպիսկոպոս Միաբանութեանս կ'անդամակցի 30 տարիներէ ի վեր: Ան իր երեսօղէմ ընակութեան ընթացքին և արտասահմանի մէջ ունեցած 17 ամեայ առաքելական խաղաղ և արդիւնաւոր գործունէութեան տարիներուն, մեծապէս օգտակար եղաւ ու միշտ պատիւ բերաւ Ս. Աթոռին, Հայ եկեղեցիին և իր Alma Mater եղող երեսօղէմի Հայոց Պատրիարքարանի Առաւանդաւանական Հիմարանին, որուն տեսչութիւնը վարեց լից տարի, աննախընթաց յաջողութեամբ և փառաւորութեամբ:

4 — Ան շատ օրինապահ, խաղաղասէր, կորովի, հաւատաւոր, զարգացած, հոգեկան և իմացական բարձր կարողութիւններով ու բարձր նկարագրով օժտուած հոգեւորական մըն է, լիովին արժանի Յորդանանի վեհ. թագաւորին ու կառավարութեան, երեսօղէմի Հայոց Միաբանութեան, Յորդանանի և արտասահմանի ամբողջ հայութեան փառաւորութեան և սիրոյն:

Ուստի ժողովս կը խնդրէ որ իրաւունք և արդարութիւն գործադրուի Տ. Տիրան Արքեպ. ներքոյնանի նկատմամբ:

ՏԻՐԱՆ ԱՐՔ.Ի ԵՐԿՐԷՆ ՀԵՌԱՅՈՒՄ

Հակառակ այն իրողութեան որ Գերագոյն Ասեմը ընդունած էր Տիրան Արքեպոսի դատին օրինաւորութիւնը, եւ որոշում տուած էր որ մինչեւ իր, այսինքն Գերագոյն Ասեմին, վնիւր Տիրան Ասեպոս.ը պէտք է մնայ Յորդանան, հակառակ այս որոշման, Հոկտ. 9ի կեսօրէ վերջ ժամը 2ին, Տիրան Արքեպոս հրաւիրուեցաւ ներկայանալ երուսաղէմի Ոսթիկանապետին, որ պիտի հաղորդէ իրեն Վարչապետին եկած որոշում մը: Տիրան Արքեպոս զնաց Ոսթիկանապետին գրասենեակը ուր իրեն հաղորդուեցաւ որ Վարչապետին հրահանգ եկած է զինք երկրէն հեռացնելու: Առանց Արքեպոսին պատահուրիւն տալու որ իր փաստաբանը տեսնէ, կամ տուն դառնայ, գեր իր անմիջականօրէն անհրաժեշտ գոյները եւ անցողիքը առնելու, ուղղակի առաջնորդուեցաւ երուսաղէմի օդակայանը, ոսթիկաններու հսկողութեան ներքեւ, եւ բռնի օդանաւ գրուելով իրկուեցաւ Պէյրութ:

Այս անակնկալ եւ անարգար վերաբերմունքը Հայոց Պատրիարքարանի բարձրասիւնան մէկ ներկայացուցչին նկատմամբ խորցաւ եւ ընդլնում յառաջ բերաւ Ս. Արոսի Միաբանութեան եւ երուսաղէմի հայ ժողովուրդին մէջ: Այսեղ պէտք է շեշտել որ երուսաղէմի եւ Ամմանի հայ հասարակութիւնը այս խնդիրներու առթիւ յայնմաբերեց ազգային արժանապատւութեան առաջ եւ ուժեղ գիտակցութիւն. ունեցաւ շատ զնախաճիքի եւ գործօն դեր ք' սկզբնական շրջանին, Տիրան Արքեպոսի հետացման առաջին եւ երկրորդ հրահանգները յետաձգելու մէջ, եւ ք' մանաւանդ իր հետացումին յաջորդող դեպքերու ընթացքին: Այս առողջ եւ արի ոգին համակած էր, առանց հաստատական խտրութեան, առ հասարակ ամենք, բացի անուշտ ճախիկն Տեղապետի քանի մը մանկաւիկներէն՝ որոնք արդէն ծանօթ էին ամենքին իրենց անվստանելի նկարագրով, կասկածելի բարեբնով եւ ապագայնացած զգացումներով:

Տիրան Արքեպոսի բռնի հետացման գիւտերը, վաճիքի շրջանակին եւ Հայոց թաղին մէջ կազմուեցան ինքնաբոյս ցոյցեր, որոնք կը պահանջէին Տիրան Արքեպոսի վերադարձը եւ Տեղապետ Տէրեքեանի պատժումը:

դադարեցումը: Ս. Յակոբյան եւ Ս. Հրեշտկապետաց զանգակները մինչեւ առաւօտ զօղանշեցին ի նշան սուգի:

Յաջորդ օր, Հոկտ. 10ին, Նրուսադեմի եւ Ամմանի հայեր զոցեցին իրենց խանութները ի նշան բողոքի: Փակուեցան վանքի ժառանգաւորաց Վարժարանը, Նրուսադեմի Ս. Թարգմանչաց եւ Ամմանի Հեքուեան ազգային վարժարանները: Դոց մնացին Պատրիարքարանիս բոլոր պաշտօնատեղերը, Դիւանատուն, Տպարան, եւայլն:

Առաւօտ կանուխ, Ս. Արքուոյ Միաբանութիւնը, 4 եպիսկոպոս, 12 վարդապետներ եւ նոյնչափ ալ սարկաւազներ, մայրապետներ, ինչպէս նաեւ ժառանգաւորաց եւ Ս. Թարգմանչաց վարժարաններու ամբողջ աշակերտութիւնը եւ ժողովրդային հսկայ բազմութիւն մը, բաժնոր կազմած, խաղաղ եւ պատկառելի ցոյցով մը, դիմեցին Քաղաքիս Կառավարչատունը: Կառավարիչը ընդունեց Միաբանութիւնը եւ ժողովուրդի ներկայացուցիչները՝ որոնք բողոքագիր մը ներկայացուցին Տիրան Սրբազանի, Հայոց Պատրիարքարանի եւ հայ ժողովուրդի դէմ գործուած այս անիրաւութեան համար: Տեսուցիւթիւնը տեսեց մէկ ու կէս ժամ: Կառավարիչը նանչեցաւ Հոկտ. 2ին գումարուած Միաբ. Ընդհ. Ժողովոյ այն որոշումը՝ որով Գեորգ. Ս. Սուրեն եպս. կը նշանակուէր Ընդհ. վարիչ Պատրիարքարանի Դորձոց ի բացակայութեան Տեղապահին:

Կառավարիչը խոստացաւ նաեւ Ամման երբալ այս հարցով զբաղելու, ինչպէս նաեւ վեհ. Թապաւորեն ժամադրութիւն առնել՝ որպէսզի մեր արդարութեան խնդրանքը եւ բողոքը ներկայացնեն Նորին վեհափառութեան: Ապա խօսեցաւ նաեւ իր պաշտօնասան առջեւ հաւաքուած հսկայ բազմութեան, որոնք անվերջ կը յանկերգէին. «Մենք Տիրան Սրբազանը կ'ուզենք, անկցի՛ եղիլեան»: Կառավարիչը վերոյիշեալ խոստումներով հանդարտեցուց ժողովուրդը:

Թաժօրը, նոյն խաղաղ ցոյցերով վերադարձաւ վանք, եւ ուղղակի մտաւ Մայր Տաճար՝ ուր Միաբանութիւնը Ս. Գլխադրի մատնան առջեւ իր ուխտը ընելի վերջ, եկեղեցւոյ դասին մէջ ծննդաբեր միաբերան երգեցին «Տէր Ողորմեան»:

Պաշտօնի Առաջնորդ Տ. Զգօն Մ. վրդ. Սուրեն Սրբազանի հրաւերով խօսեցաւ խան-

դավառիչ եւ յուսադրիչ բարոյ մը: Ամենին կողմէ միաբերան երգուած «Հայր մեր»-էն վերջ, Միաբանութիւնը բարձրացաւ Պատրիարքարան, ուր Միաբանութեան պահանջին վրայ, Պատրիարքարանի բանալիները աւելուելով Հայրիկ եպս.էն տուեցան Սուրեն եպս.ին, Քաղաքիս Կառավարիչի Փոխանորդին կողմէ:

Պատրիարքարանի զանիւնին մէջ եղաւ հիւրամեծաւորութիւն, եւ շնորհաւորութիւն Սուրեն Սրբազանի նոր պաշտօնին: Այս շնորհաւորութիւններէն վերջ կանչուեցան եւ ներկայ եղան նաեւ 5 Միաբաններ, որոնք մինչ այդ վերադառնալով ընդդիմադիր վիճակի մէջ կը գտնուէին եւ չէին մասնակցած ցոյցին:

ՏԵՂԱՊԱՆԸ ՊԱՇՏՈՆԱՆԿ

Հոկտ. 13ին տեղի ունեցաւ Միաբանական Ընդհ. Ժողով «Վանքի տաղանային դարձանք» օրակարգով: Միաբանութիւնը հիմնուելով 12 կէտերէ բաղկացեալ ամբաստանագրի մը վրայ, համոզուած գոյացուց որ Նրուսադեմի Պատրիարքարանի Արքուի եւ հայ ժողովուրդի մէջ տեսլուած տաղանային զլսաւոր պատճառը եւ պատասխանատուն եղիլէ Արեւաթ. Տեսչութեանն է, ուստի զայն վերջնականապէս զադրեցուց իր Տեղապահի եւ Լուսարարապետի պաշտօններէն:

Ապա ժողովը անդրադարձաւ Հոկտ. 2ի նիստին տուիւ կասարուած խափանարարական ալպանելի միջադէպերուն եւ Պատրիարքարանի դրան խորտակման անհրաժեշտ արարին: Եւ հաստատուած ըլլալով որ Հայրիկ եպս. եւ Յակոբ վրդ. պատասխանատու դեր ունեցած են այս միջադէպերուն մէջ, ժողովը զանոնք զադրեցուց Տեղեւոր Ժողովի անդամակցութենէ: Անոնց տեղ ընտրուեցան Տ. Պարգեւ եպս. եւ Տ. Թորգոմ վրդ.: Վերականգնեալ Տեղեւոր Ժողովն ալ զադրեցուց վերոյիշեալ յանցապարտները վանական իրենց բոլոր պաշտօններէն:

Այս ժողովին մէջ, ներկաներու բացարձակ մեծամասնութեան փութով Ս. Արքուոյ նոր Տեղապահ ընտրուեցաւ Գեորգ. Տ. Տիրան Արեւաթ. Ներսիսեան: Մինչեւ իր ժամանուրը գործերը պիտի շարունակէ վարել Գեորգ. Տ. Սուրեն եպս. Քեմմանեան, իբրեւ Ընդհ. վարիչ Ս. Արքուոյ Դորձոց: Հոկտ. 2ի պատ-

մական ժողովի մէջ ցանուած սեմեր արդէն իսկ իրենց բարի պնդումները սկսած Եւրոպայի ժողովին մէջ: Այս ժողովով ի սպաս վերջ դրուեցաւ վանքն ներս հաստատուած անփոյր եւ արօւսովնա վարչութեան:

ՏԻՐԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Անկէ վերջ Միաբանութեան զխաւոր օտեր եղաւ հետապնդել Տիրան Սրբազանի վերադարձը: Այս նպատակով Շնորհն Եպս. եւ Ամմանի նախկին Հովիւ Կորին Վրդ. Հոկտ. 18-26 մնացին Ամման, մօտէն շփուած ունենալու համար կառավարական շրջանակներու հետ: Հոկտ. 20ին հնարաւոր եղաւ տեսնել Վեհ. Թագաւորը եւ ներկայացնել իրենց հետեւալ խնդրագիրը: Թագաւորը խոստացաւ հարցը բնական եւ պատշաճ սնորհներ:

ԵՆԴՐԱԳԻՐ ԹԱԳԱՆՈՐԻՆ

ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՒՄՆԵՐ ԹԱԳԱՆՈՐԻՆ ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ

ԱՄՄԱՆ

Վեհափառ Տէր,

Յանուն Վեհափառութեանդ արքայական բարձրը հովանին վայելող Երուսաղէմի Սրբոց Յակօբեանց Միաբանութեան եւ Յորդանանի հայ համայնքին՝ յարգանքով կուգանք երախտագրութիւն յայտնել Ձեր Վեհափառութեան մեզ շնորհած Ձեր բարեհաճ ուղղորդութեան համար:

Նորին Վեհափառութեանդ այսօր կը ներկայացնենք այն վկայութիւնը, զոր Սրբոց Յակօբեանց Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը, իր 1956 Հոկտ. 2ին Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարանին մէջ գումարած օրինաւոր նիստին մէջ, որոշեց տալ ի մասին Գերշ. Տ. Տիրան Արքեպս. Ներսէսեանին, Ներքին Գործոց Նախարարութեան կողմէ՝ սուտերու եւ զրպարտութեանց նիւան վերայ՝ անոր զէմ տրուած Յորդանանէ վտարման հրահանգին կապակցութեամբ:

Գերաշնորհ Տ. Տիրան Արքեպիսկոպոս զիմեց Բարձրագոյն Ատեանին որ ընդունեցաւ անոր բացած դատին իրաւական հանգամանքը: Սակայն, ատոր հակառակ, Հոկտ. 9ին անիկա անակնկալօրէն իրանան վտարուեցաւ Երուսաղէմի վեհմ. Մահաֆըզին հրամանով:

Ասոր համար խորապէս վիրաւորուած է Հայոց Պատրիարքարանի Միաբանութիւնը եւ Յորդանանի ու արտասահմանի հայութիւնը: Վրդովուած է մեր Ներքին խաղաղութիւնը, վտանգուած կը գտնենք Յորդանանեան օրէնքներով պաշտպանուած մեր Պատրիարքարանին եւ մեր անձերուն եւ իրաւունքներուն ապահովութիւնը:

Նորին Վեհափառութենէդ խնդրաբար կը խնդրենք որ շնորհ ընէք ու հրամայէք որ Տիրան Արքեպիսկոպոս վերադառնայ իր տունը իր եղբայրներուն մօտ: Ատիկա ընելով պիտի վերահաստատէք մեր Ներքին խաղաղութիւնը, պիտի փարատէք զմեզ կրծող անձկութիւնները եւ պաշտպան հանդիսանալով Յորդանանի մէջ ազատութիւնը ժողովուրդէն փնտռուած արգարութեան ու իրաւունքի ապահովութեան, ցոյց տալով տաք աշխարհին թէ արդարեւ ոչ միայն զուժով եւ արդարութիւնն ու իրաւունքը տիրական են Հայրիմական Թագաւորութեան, մէջ Ձեր հովանի վայելող հաստատութեանց եւ ժողովուրդին աւար:

Առ այս աղօթող կը մնանք լիարժեք Վեհափառութեանդ, Թագաւորին, Մայր Թագաւորին, Հայրիմական ամբողջ զերդասանին, որ կը հաւատանք թէ հաւատարիմ ժառանգն է դուքի, արդարութեան եւ իրաւունքի այն բոլոր առաքիչ նշաններուն, որոնցմով այնքան զարգրուած էք Հայոց Պատրիարքարանի եւ ժողովուրդի մեծ բարեկամ ողբացեալ Արքուլլան Թագաւորը: Աստուած օրհնէ Ձեր Վեհափառութիւնը եւ անթառամ պահէ Արքուլլան Թագաւորին յիշատակը եւ իրմով սկսուած այս Հարստութիւնը, որուն եւ Ձեր Վեհափառութեան կը մնանք հաւատարիմ:

Ամենախորին ակնածութեամբ եւ յուսով
ակնկալութեամբ

ԱՆԴԱՄԲ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(17 Ասորագրութիւն)

ԵՒ

ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔ ԵՐՈՒՍԱԿԷՄԻ

(Բազմաճառութեամբ ստորագրութիւններ)

Հոկտ. 21ին կարելի եղաւ տեսնել Յորդանանեան բանակի Ընդհանուր Հրամանատար Ապու Նուարը եւ Տիրան Սրբազանի ախորժան պարագաները պարզել իրեն. ինչ եւս խոստացաւ հարցը աւելի հանգամանօրէն բնական եւ հաւաստիացուց որ Տիրան Սրբազան շուտով պիտի վերադառնայ:

Այցելութիւններ տրուեցան նաեւ Ներքին Գործոց Նախարարութեան, Ասիականագիտութեան, Ապահովութեան Նախարարին, Արքայական զերդասանի կարգ մը անդամներուն եւ նորընտիր Ներսիսեաններուն, որոնցմէ ոմանք կա՛մ սխալ տեղեկութիւններ ստացած էին եւ կա՛մ շատ նուազ տեղեկութիւն ունեին վաճառական մէջ պնդող խնդիրներու մասին:

Հոկտ. 24ին տեղի ունեցաւ Տիրան Սրբազանի դասը Բարձրագոյն Ատեանի կողմէ:

Վերոր տուեցաւ Հոկտ. 26ին: Գարձեալ՝ Ասեանք զբաղեցաւ ոչ քէ խնդրոյն ետրեամբ, այլ այն հարցով քէ Վարչապետք կամ Ներքին Գործոց Նախարարութիւնք կամ ոստիկանութիւնք իրաւունք ունեի՞նք Տիրան Սըրբազանք երկրէն բռնի վտարելու: Ասեանք վնեց քէ նման հետիւնութիւն մը վերապահուած էր միայն Վեհ. թագաւորին, եւ 15 օր ժամանակամիջոց տուեցաւ պակեան իշխանութեանց, իրենց առած քալիին օրինականութիւնք պատշտպանելու համար:

Մինչ այդ՝ Զորգանուն մեջ տեղի ունեցան երեսփոխանական նոր ընտրություններ, որոնց հետևանքով կազմուեցաւ նոր Դահլիճ, եւ նոր նախարարներ պատժօնի գլուխ անգամ:

Եւ Վազգեն Արք., զրկուեցան Պէյրոս, Բարի լուրը անձամբ Տիրան Մրբազանին հազարգելու եւ զայն երուսաղեմ հրաւիրելու Միաբանութեան կողմէ: Ասոնց ընկերացան, կամաւոր կերպով, հետեւեալ աշխարհական ազգայինները, Տիրան Մրբազանի վերադարձին ընկերանալու գովելի տառապութեամբ: — Տիրաբ Մելիոն Պապիկեան, Նուպար Աւսենեան, Բիւզանդ Բէիթեան, Լեւոն Շեօն՝ մէկեան, Յովակիմ Պատմանեան, Յովնանէս Թապուրեան եւ Նշան Թադեոսեան՝ երուսաղեմէն: Իսկ Ամմանէն գացած էին Տիրաբ Յակոբ Պէրպէեան, Պետրոս Տումանեան եւ Բիւզանդ Զօրպանեան: Պր. Մետրոպ Երկար նախապէս գացած ու վերադարձած էր:

Տիրան Սրբազան կ'ընդունուի յոգնախաւսն բազմութենէն:

Նոյ. 5ին, Սուրեն եւ Շնորհ Սրբազան-
ներ, Չգոն Ծ. Վրդ. եւ Տիրայր Վրդ. Ամսան
մեկնեցան, քե՛ շնորհաւորելու նորբներ
Վարչապետ եւ Ներքին Գործոց Նախարար
եւ քե՛ հետապնդելու Տիրան Սրբազանի վե-
րադարձի հարցը: Վարչապետ հաւատախա-
ցուց որ Տիրան Սրբազան կը վերադառնայ
հանի մը օրէն: Արդարեւ, Նոյ. 10ին վերջ-
նակեօրէն հրամանագիր ելաւ որ Տիրան
Արքեպս. կրնայ վերադառնալ: Յաջորդ օր,
Միւռոն Վրդ., Կորիւն Վրդ., Զաւեն Վրդ.

ՎԵՐԱԳԱՐԶ ՏԻՐԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ

Նոյ. 15ին, Ս. Յակոբեանց Միաբանու-
թիւնն ու Սաղիմանայութիւնը ապրեցան ի-
րենց ամենէն խանդավառ եւ երջանիկ օրե-
րէն մէկը: Նախապէս Վանքի առաջ դուռը
եւ Պատրիարքարանի մուտքը շէկօրէն զար-
դարում էին զալար նիւղերով եւ ծաղիկ-
ներով՝ ժողովուրդի կողմէ: Ս. Թարգմանչաց
Վարժարանի նշանաւարսից Միութիւնը
ծաղկազարդած եւ Մայր Տանաւի գաւրի

վանդակորմը, որուն մեջեղը ծաղիկներով գրուած էր «բարի գալուստ»։ Այս վերառութեան վերեւ դրուած էր Տիրան Սրբազանի կենդանագիրը։ Իսկ Պատրիարքարանի մուտքին վերեւ զետեղուած էր Վեհ. Հիւսիկն Քաղաւորին փառաւոր նկարը։ Նոյն օրը մինչեւ երիւթ դիմաւորութեան զացին Պատրիարքարանիս կողմէ, Գեր. Տ. Տ. Հայկազուն եպս., Ասողիկ եւ Հմայեակ ծայրագոյն վարդապետներ, Աւագ Քարզման Հոգ. Տ. Հայկա. սեր եւ Հոգ. Տ. Վարուժան վարդապետներ,

վերադարձող հոգեւոր իշխանաւորք։ Հաւատակ գրեթէ դրուած արգելիքն աղանձներ բացուեցան։ Մասալներ մտրուեցան վանքի սաւաղ դրան շեմքին։ Մայր Տանարի արտաքին զաւիթին մէջ, արշապատուած ծովածաւալ բազմութեամբ, Տիրան Սրբազան զգեսաւորուած, «Հրաշափառ»ով առաջնորդուեցաւ եկեղեցի, ու Ս. Դիմադրի մասրան մէջ իր ուխտը ընելէ ետք, եկեղեցւոյ դռան իր ձայնը եւ պատգամը լսելի ըրաւ ժողովուրդին։

Ս. Յակոբայ գաւրին մէջ Տիրան Սրբազան (մտնելու մէջ) ու ժողովուրդը կ'աղչուէ ժողովուրդին։

ինչպէս նաեւ շատ մը ազգայիններ ինքնալծար կերպով։ Սրբազանի ժամանումէն կէս ժամ սուաջ Ս. Յակոբայ զոյգ զանգակներ կը հնչէին արդէն հրնուագին։ Երեկոյեան ժամը 5ին հասաւ տարագրեալ Տիրան Սրբազանը, 18 ինքնաշարժերու շփախումով։ Պէյրուսէն իրեն ընկերացած էին նաեւ Տ. Բաբգէն Վրդ. Վարժապետն եւ իր հայրը, «Նայիրի»ի խմբագրական կազմէն Պր. Պօղոս Սնանկեան եւ Տիրան Սրբազանի եղբայր Գեորգ եւ Բոյրը՝ Մարիամ։ Ընդունուեցաւ ժողովրդային աննախընթաց խանդավառութեամբ։ Հայ Աթոռներ հազիւ կրնային զսպել ննուղ բազմութիւնը, որ աւելի մօտէն կ'ուզէր տեսնել եւ աւելի ուժգին ծափահարել իր

Հետեւեալն է Տիրան Սրբազանի եկեղեցւոյ մէջ խօսած պատգամը. —

«Ե. Բեկ, Տեր, յուսացայ. մի ամաչեցից յաւիտեան»։ «Ով Տեր, Զու վրաց զրի յայս. Թող մի տար որ ամենամ»։ Եւ արդարեւ բոլոր անոնք որոնք իրենց յայտը Աստուծոյ վրայ կը դնեն, Անոր կամքը իրենց հոգիին խորը անթեղուած ուրին եւ այդ կամքին համաձայն կը զործեն։ Երբեք իրենց կեանքին եւ իրենց զործին մէջ պիտի չամչնան։ Ամենից ալ զիտըք սիրելի ժողովուրդ եւ Միաբան սիրեցեալ եղբայրներ. Թէ մեր այս Ս. Աթոռը որքան սիրելի եւ պաշտելի է ամենուս, ինչքան կարեւոր է ան մեր հոգեւոր. ազգային եւ եկեղեցական կեանքին մէջ. ինչպէս նաեւ այս Ս. Զաղարի կեանքին մէջ. Բարոյական, հոգեւոր եւ ազգային մեծ գանձ եւ հարստութիւն է ան մեզի համար։ Այս վերջին ամիսներուն անոնք որոնք այս Ս. Աթոռին սիրով եւ

Նախանձովը վառեցան եւ շարժեցան. եւ ուղեցին որ այս Աթոռը իր բարձրութեան վրայ մնայ մեր բոլոր ժողովուրդին սրտերուն մէջ. անոնք խօսեցան, շարժեցան եւ գործեցին իրենց յոյսը դնելով Աստուծոյ եւ նաեւ մեր գօրատու սուրբին՝ Ս. Գլխազիր Յակոբ Առաքելայի բարեխօսութեան վրայ, որ իր գալուի գէմբովը եւ իր խորունկ աչքովը, այս սրբափայլին մէջէն կը դիտէ ինչ որ կը դառնայ իր շուրջը ու կը համբերէ. եւ սակայն միշտ այս Աթոռը իր վերիփայլումներուն մէջ ուղիղ ճամբուն վրայ կը դնէ եւ անոր վերելքին համար մեր Տէր Յիսուս Զրիստոսին բարեխօսել չի դադարիր:

Միրելի ժողովուրդ. գիտեմ թէ այս վերջին ամիսներու ընթացքին Ձեր հոգիները ի՞նչ խորունկ սերերէ, ի՞նչ խորունկ հաւատարմութիւններէ շարժեցան: Ձեզ ազգային զգացումը, Ձեր բրիտանիա կան հոգին — անոնք էին որ Ձեզ մղեցին այն նախանձախնդրութեան գործոյց տուիր. եւ մեր Սիա-

Տիրան Սրբազանի պառագամը Եկեղեցւոյ մէջ:

րան եղբայրները իրենց անձները զոհեցին. որպէսզի այս մեր Ս. Հաստատութիւնը իր կարգին ու կանոնին մէջ մտնէ. որպէսզի իր դերին եւ պաշտօնին մէջ մնայ ու համեմէ մեր Եկեղեցւոյ եւ ժողովուրդին ընդարձակ կարիքներուն, մեր Միաբան եղբայրները ողջմտութեամբ, խմատութեամբ եւ բաշտութեամբ եւ առանց յոգնութիւն գիտնալու. իրենց նպատակը բոլորով իրենց աչքին եւ իրենց հոգիին առջեւ. բալեցին. եւ դուր. սիրելի ժողովուրդ. ամէնրդ ալ անշուշտ երջանիկ եղար անոնց հետ: Ձեր ցուցուցած նախանձախնդրութիւնը անշուշտ ամէն գնահատութեան վեր է: Մենք սակայն պարտք ունինք նաեւ մեր շնորհակալութիւնը յայտնելու մեր արդա-

րադատ, կառավարութեան. որ թէպէտեւ սկիզբը սխալ կարծիքներէ առաջնորդուեցաւ, բայց ի վերջոյ արդարութիւնը իր սեղը բերաւ որպէսզի մեր Աթոռը իր հինաւուրց օրէնքներու եւ աւանդութեանց համաձայն իր պաշտօնը կատարէ, որպէսզի իբրեւ Ս. Զաղաքի կարեւոր սրբափայլերէն մէկը, իր պայծառութիւնը եւ մեծութիւնը շարունակէ, Ասոր համար մեր շնորհակալութիւնը եւ երախտագիտութիւնը կը յայտնենք մեր կառավարութեան, որ իմ վերադարձն առաւունջ եւ կարելի ընծայեց:

Միրելի ժողովուրդ. հիմա որ մեր Աթոռը իր ներքին խաղաղութիւնը գտաւ, հիմա որ մեր փափարները իրենց վախճանին կը յանգին, մեզի համար կը սկսի նոր շրջան մը: Այս կարճ շրջանէն ետքը կը սկսի խաղաղ աշխատանքի կանոնադրութեան շրջանը: Ձեր նախանձախնդրութիւնը իր բարի պատգամ տուաւ եւ այլեւս առանձն է որ ամէնրդ ալ համադարձինք եւ հանդարտութեան ու խաղաղութեան մէջ սիրոյ եւ կանոնաւորութեան մէջ մեր Ս. Աթոռը իր քնակաւանս կեանքը եւ գործունէութիւնը վերագտնէ: Այս է իմ խնայէս նաեւ իմ բոլոր սիրելի միաբանակից եղբայրներուս. եւ վստահ եմ բոլոր մեր սիրելի եւ պատուական ժողովուրդին շանկութիւնը: Այսօր դարձեալ յիշենք սաղմոսի համարը, շարունակ դէնքը մեր յոյսը Աստուծոյ վրայ. եւ այդ յոյսին երթալով մեր Տիրոջ եւ ջանքեր չի խնայենք. որպէսզի երբեք Աստուած մեզի չամչնէ, վստահ եմ որ ամէնրդ ալ Ձեր Տակաւր բարձր կը բռնէր. եւ Ձեր կեանքին մէջ երբեք ամէնալու պատճառ մը չունիր այն եռանդին եւ նախանձախնդրութեան համար զոր ցուցուցիր. ժողովուրդ սէրէն մեր Ս. Եկեղեցւոյ մեր ազգին եւ մեր այս Ս. Աթոռին: Մեր Սիաբան եղբայրները, պատուական զինուորեալ անդամները այս Ս. Ռախմէ անոնք եւս իրենց շահաւոր բաց. իրենց սրտերը մարտը անշուշտ պիտի բալեն միասին պաբառականութեան ճամբայէն: Աստուած մեր ամենուս օգնական ըլլայ եւ օրհնէ զձեզ ամէնրդ սիրելի ժողովուրդ. մեր բարեպաշտութեան մէջ, մեր ազգասիրութեան եւ այս Ս. երկիրն հաւատարմութեան մէջ եւ մեզի տայ իր երկնաւոր շնորհները առատօրէն այժմ եւ յախեան եւ յախեանից. Ամէն:

Ապա, «Յիսուսեան զՏէր» շարականը երգելով Միաբանութիւն եւ ժողովուրդ բարձրացան Պատրիարքարան, ուր Տ. Սուրեն եպս. ի գլխաւ Միաբանութեան եւ համայն ժողովուրդին, լրաւ բարի գալուստի խօսեց: Տիրան Սրբազան պատախաճեց շնորհակալութեամբ եւ գնահատեցով այն արիական կեցուածքին եւ աշխատանքին համար՝ զոր Միաբանութիւն եւ ժողովուրդ ի գործ դրին իր վերապարձին համար: Հետեւեալն է Տիրան Սրբազանի Պատրիարքարանի մէջ խօսածը. —

«Միրելի Միաբանակից եղբայրներ եւ Սիրեցեալ ժողովուրդ»

Մեծ երջանկութիւն է ինձ համար դարձնալ մանկ Ս. Քաղարի պարիսպներէն ներս. համարուել Ս. Գլխադրի սրբավայրը, ածնել իմ եղբայրներս, պաշտել մեր զեղեցիկ Ս. Յակոբեանց Տաճարին մէջ եւ նուիրուիլ զործի՝ այս Ս. Աթոռին մէջ: Անշուշտ թէ ձեզի հետ միասին ես ալ կ'ուրախանամ. կ'ուրախանամ իմ սիրեցեալ Միաբան եղբայրներուս հետ, որոնց հետ միասին մենք նոյն ուխտը եւ նոյն եղբայրութիւնը կը կազմենք. որոնց հետ միասին, եթէ Աստուած կարողութիւն տայ. մենք պիտի գործենք որչափ որ մեր ականքը, որչափ որ մեր կարճ կեանքը եւ որչափ որ մեր համեստ կարողութիւնները կը ներեն: Այս Ս. Աթոռին վերադարձս ի հարկ է ինձի համար մեծ մխիթարութիւն է. քայքայ ամենէն առիթ, ինչպէս եկեղեցիին մէջ տկճարկեցի անցողարար. ինձի յուզում կը պատճառէ այն եռանդը, այն ընդվզումը զոր ունեցայ. — ինչոքի՞ր իմ անձիս վրայ չէ. — երբ որ մեր Եկեղեցւոյ պաշտօնեայ մը իր

Պատրիարքարանի զանգիճին մէջ:

գործէն եւ իր տեղէն. ուր կ'ուզէ գործել եւ որուն նուիրուիլ այս կամ այն միջոցներով հեռացուեցաւ, երջանիկ եմ ձեզի հետ միասին եւ կը հաղորդակցիմ Ձեր երջանկութեան, անոր համար որ վերջապէս ինչ սխալ որ պիտի գործուէր դարմանուեցաւ: Մեր իրաւագրութեան մէջ իմաստուն եւ պատուական մարդիկ շատ կան: Մեր վեհափառ թագաւորը ինքն ալ, իր բարձր պաշտօնին գիտակից, այն տագնապալի օրերուն անրուն եւ անխնայ այս երկրի պաշտպանութեան եւ անոր բարեկեցութեան համար կ'աշխատի: Սեր վեհափառ թագաւորը եւ անոր նախարարները բարի եղանակ եւ արդարութիւնը չլրացան մեր Աթոռին եւ մեր Միաբանութեան թէ՛ Նորին վեհափառութեանը եւ թէ՛ մեր իրաւագրութեան իմաստուն, երիտասարդ եւ կորովի անդամներուն համար ամէնքս ալ կ'աղօթենք, եւ անոնց մեր հաւատարմութիւնը կը յայտնենք, ու կը մաղթենք որ Աստուծով անոնք այս երկիրը իմաստութեամբ եւ արդարութեամբ կառավարելով՝ անոր բարեկեցու-

թեամբ յառաջ եկած ամէնուս ուրախութեան ամենէն առաջ իրենք մասնակցին:

Կը վերադառնամ հետեւաբար մեր Տունը, այս Ս. Տունը որ ինձի համար ամենէն ցանկալի տեղն է աշխարհի վրայ: Ես շատ երկիրներ եմ տեսած անցած 17-18 տարիներու ընթացքին. շատ բարեկեցութեանց եմ, շատ փառաւոր եկեղեցիներ այցելած եմ, շատ սրանչիկ տեսարաններու վայելքը ունեցած եմ. քայքայ երբեք ոչ մէկ տեղ ինձի համար այնչափ սիրելի եւ այնչափ նուիրական է որչափ Սուրբ Երկիրը եւ մեր Ս. Աթոռը: Այս Ս. Աթոռին նկատմամբ մեր սէրն էր որ մեզ այսպէս շարժումի հանեց. եւ մեր այդ սէրն է որ զիս կ'ուրախացնէ. մեր հայր զգացումը: մեր նախաճայրներուն հաւատարմութեան եւ անոնց յիշատակին նկատմամբ նախանձալուրդութեան եւ պէտք եղած առեւ բազում թեմերու օտարի կենալու մեր արիւնքիւնն է որ ինձի ուրախութիւն կը պատճառէ: Կը նայիմ ետեւ՝ տեսնելու համար անհամար այն սերունդները, որոնք մեզի նման սիրեցին այս Հաստատութիւնը. աշխատեցան պայծառացնել զայն ու յառաջ տանիլ, ինչպէս հիմա՝ ուրիշ աստիներ ալ այս Աթոռը վերիվայրուներ եւ աղիտալի ժամանակներ է ունեցած. պատերազմի եւ աւերի վախերէն դողացած է. անցեալի մէջ ալ շատ դժբախտութիւններ պատահած են այս մեր Աթոռին. քայքայ մեր Ս. Գլխադրին բարեխօսութեամբ, մեր զինուորեալ Միաբան եղբայրներու բազում թեմեր եւ անձնուրիշութեամբ ու զոհողութեամբ մեր ամբողջ ազգին Երուսաղէմի Ս. Աթոռին նկատմամբ ունեցած գորգուրանքին եւ սիրոյն հետեւանքով, եւ յատկապէս Երուսաղէմի եւ Ս. Երկրի մէջ զանազան հայրութեան սիրոյն եւ նուիրումին իրրեւ արդիւնք. այս Աթոռը միշտ վերականգնած է միշտ պայծառանալ սկսած է ու իր ծառայութիւնը մեր ազգային կեանքին եւ այս Ս. Երկրին մէջ կատարած է: Այս քանն է որ ամենէն աւելի, սիրելի ժողովուրդ, սիրեցեալ եղբայրներ եւ որդեակը, ինձի մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ: Ասկէ յետոյ անշուշտ մեր Միաբանութեան համար կուզայ աշխատանքի. շարունակական աշխատանքի ժամանակը, եւ կը կրկնեմ ձեզի սիրելի ժողովուրդ. որ առեւնք եկաւ այլեւս հանդարտելու. որպէսզի ամէն մարդ իր գործը ընէ: Շնորհակալ եմ մեր պապիկէն մինչեւ մեծը ամենուն, մէկուն աղօթքին, միւսին զոհողութեան, միւսին աշխատանքին համար: Շնորհակալ ենք այն բոլոր նուիրեալ փրկներուն համար, զորս ումանք այս Հաստատութիւնը, այն Հաստատութիւնը, այն Հաստատութիւնը որ ամենուս է այս մեր Ս. Աթոռին նկատմամբ: Օրհնեայ ըլլաք ամէնեղ ալ: Աստուած վարձատրուոյց ըլլայ բոլոր անոնց՝ որոնք այս վերիվայրումի ընթացքին մեր Աթոռին սիրովը վառեցան եւ ըստ այնմ շարժեցան: Աստուած աշխոյժ, անձնուէր եւ տեսապաշտ պահէ մեր Միաբանութիւնը, եւ մեր ժողովուրդին հանգստութեան եւ իրադադութեան օրեր տայ. որ այս բազարին մէջ մեր բարեկեցութեամբ, մեր ազգային առաքելութիւններովը փայլին եւ այնպիսի լաւ տարր մը ըլլան այս Ս. Երկրին մէջ որ թէ՛ մենք երջանիկ զգանք եւ թէ՛ մեր բոլոր բազարակիցները մեզ սի-

քննելու մեր նկատմամբ իրենց համարումը երբեք չպահանջեցին: Աստուած մեր ամենուրեք հետը բլրայ, եւ Ս. Աթոռը հաստատ պահէ. Ամէն»:

Այս ամէնք իւրենց խնդակցութիւնը եւ շնորհաւորութիւնները յայտնեցին Տիրան Սրբազանին՝ աջանամբոյրով, եւ դժուարաւ բաժնուեցան դահլիճէն:

Նոյեմբեր 17ի Շաբաթ օրը գումարուեցաւ Միաբանական ժողով, ուր ներկայ էին Յորդանան զսնուող բոլոր Միաբան Հայրերը բացի մէկէն, ընդամենը 24 հոգի: Անգամ մը եւս Տիրան Սրբազան յոսկայս միաձայնութեամբ հռչակուեցաւ Պատ. Տեղապահ Ս. Արթուր: Նոյն երեկոյին տեղի ունեցաւ Միաբանական Սեղան, ուր Միաբաններ եւ աշխարհիկ ներկայացուցիչներ յայտնեցին ի-

րենց խնդակցութիւնը այս երջանիկ վերադարձին առթիւ:

Ամենէն վերջ խօսեցաւ Նորնիւ Տեղապահը: Սրբազանը իր խօսքի ընթացքին մեակեց սա զաղափարը քէ, իր գալուստին առթիւ եղած ժողովրդային ուրախութեան արձայնութիւնները ինք կը վերագրէ առաւելաբար կոստուելու վսանգին ենթակուած ազգային եւ Միաբանական կարեւոր իրաւունքի մը վերահիւրացման: Այդ հիմնական իրաւունքը պաշտպանուած է Ֆերմաներով եւ վերածուած է գրեթէ միջազգային օրէնքի զօրութիւն ստացած Status Quo-ի: Ս. Յակոբեանց Միաբան մը անկապտելի իրաւունք ունի իր հոգեւոր տան մէջ բնակիլ՝ որչափ ասէն նա հաւատարիմ է երկրի օրէնքներուն եւ իր Միաբանութեան կանոններուն:

ՀԵՌԱԳԻՐ Ս. ԷԶՄԻԱՍՆԷՆ

Հեռուեալ հեռագիրը ստացուած է Ս. Էջմիածնէն զոր կը դնենք իրիւ եզրափակում այս հազնա գին՝ որ ունի պահեց Ս. Արթուր Միաբանութիւնը եւ Յորդանանի հայ ժողովուրդը անցնող երեք ամիսներու ընթացքին:

Ս. Էջմիածին, 14 Նոյեմբեր 1956

Գեր. Տ. Սուրեն Եղա. Քեմմանեան
Պատրիարքարան Հայոց
Նուստադէմ

Դժբախտ կացութիւնը նեղեցեալ պարզուեցաւ մեզ համար, խոր հիասթափութիւն եւ վիշ պատճառելով մեզ: Կը հաստատենք Ձեր 16 Հոկտեմբեր բուակիր նամակը, զոր ստացանք 29ին: Դո՛հ եմ որ օրինաւոր մեծամասնութեամբ հաստատեմ եւ ներքին խաղաղ վիճակ: Կը յանձնարարենք շուտափոյր կերպով կատարել պատրիարքական ընտրութիւնը: Մեր բելադրանքին վայ, եղիւք Արքեպիսկոպոս խոստացաւ ի շահ նկեղեցւոյ Բաշուրիլ ամէն գործէ եւ մեկնեցաւ Նուրպա: Կոչ կ'ընենք բոլոր Միաբաններու պահպանել ներքին միութիւնը՝ առաջնորդուած Աստուծոյ պատուիրաններէն եւ նկեղեցւոյ շահերէն: Ձեզ յաջողութիւն մաղթելով եւ օրհնութեամբ

ՎԱԶԳԷՆ Ա.

Կարողիկոս Ամենայն Հայոց

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Գեր. Տ. Տիրան Սրբազանի վերադարձը հաղորդուած էր Նուիրապետական Արթուրներու եւ Բանի մը անձնական բարեկամներու արձեցմով ստացուած են հեռուեալ հեռագիրները:

Ս. Էջմիածին, 17 Նոյեմբեր 1956

Գեր. Տ. Սուրեն Եղա. Քեմմանեան
Պատրիարքարան Հայոց

Նուստադէմ

Մեզանց կ'ողջունենք Տիրան Արքեպիսկոպոսի վերադարձը Նուստադէմ: Տեք ընդ Ձեզ: Հաստատեցէ 13 Նոյի մեր հեռագիրը:

ՎԱԶԳԷՆ Ա.

Կարողիկոս Ամենայն Հայոց

Կ. Պոլիս, 16 Նոյեմբեր 1956

Նիւ Եւրօ, 19 Նոյեմբեր 1956

Դեր. Տ. Տիրան Արեւադ. Ներսիսյան

Դեր. Տ. Սուրեն Եպս. Քեմհանեան

Պատրիարքական Տեղապահ

Վանք Հայոց

Երուսաղէմ

Երուսաղէմ

Ձերմ շնորհաւորութիւններ, օրագին մաղբանքներ. աստուածային օրհնութեամբ արդիւնաւոր յաջողութիւն. եղբայրական ողջագոյւրմամբ

Մեծ գոհունակութեամբ իմացանք լուրք Տիրան Արեւադիսկոպոսի Երուսաղէմ վերադարձին եւ Ձեր Միաբանութեան նախաձեռնութիւնը եւ անվանող պայմարը վանք մալքեալ համար անխիղճ, անաւան ուժեղ: Կ'ակնկալենք Ձեր Միաբանութեան ապագայ յաջողութիւնները ի պահպանութիւն մեր Մեթափայրեան եւ Ձեր կառնուր դերը մեր Ս. Նկեղեցիին համար: Կրնաք վստահիլ մեր աղօթքներուն եւ մեր բարոյական ու նիւթական օժանդակութեան:

ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ

ՏԱՏՈՒՐ ՏԱՏՈՒՐՆԱՆ

Դանիւր, 17 Նոյեմբեր 1956

Դեր. Տ. Տիրան Արեւադ. Ներսիսյան

Ֆրէզո, 15 Նոյեմբեր 1956

Պատրիարքարան Հայոց

Երուսաղէմ

Վանք Հայոց

Երուսաղէմ

Հրեւումնով տեղեկացանք Ձեր վերադարձի մասին: Մեր եղբայրական ցանկութիւնն է Ձեզ տեսնել Պատրիարքական Աթոռին վրայ: Ձեզի կը մաղթենք առողջութիւն եւ յաջողութիւն:

Իմ ամենաուրաշակին շնորհաւորութիւններս Ա. Քաղաք Ձեր վերադարձին աղբիւ եւ մեր երախտագիտութիւնը Յարգանքի Կառավարութեան արգարատրութեան համար. բոլր Տեր Տայ Ձեզի եւկար եւ երջանիկ կեանք, որդեակ մենք կ'արեւանք վայելիլ Ձեզ:

ՄԱՍԲԵՐԷ ԱՐԲԵՊՍ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

Ա. Գ. ԵԱԶԸՃԵԱՆ

Առաջնորդ Հայոց Եգիպտոսի

Միլան, 18 Նոյեմբեր 1956

Տիրոյք, 19 Նոյեմբեր 1956

Դեր. Տ. Զգոն Մ. Վրդ. Տեր Յակոբեան

Դեր. Տ. Տիրան Արեւադ. Ներսիսյան

Վանք Հայոց

Պատրիարքարան Հայոց

Երուսաղէմ

Երուսաղէմ

Շնորհաւորութիւններ Ձեր Տեղապահ ընտրութեան աղբիւ: Մեր անձկութիւնը փառաւեցաւ. կը հրեւումնենք Ձեր վերադարձին համար որ արգարութեան յազրանակն է: Մեր օրագին մաղբանքները պատրիարքական ընտրութեանց խաղաղ վերջաւորութեան համար:

Մեծ ուրախութեամբ իմացայ Ներսիսյան Արեւադիսկոպոսի Երուսաղէմ վերադարձը, ի գլուխ իր պաշտօնին: Եւ շատ մեծ յոյս դրած եմ Ներսիսյան Մեթափայրին վրայ: Իսկապէս շնորհաւորութեան արժանի էք այս գործը գլուխ հանող Միաբանները: Երուսաղէմը ազատեցիք իր սրբութիւններով: Հազար ապրիլ: Կը խնդակցիմ Ձեզ եւ կը շնորհաւորեմ ամենիդ: Կը յուսամ որ պատրիարքի ընտրութիւնն ալ կ'ընենք առանց յապաղումի:

ԱԼԵԿՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ԵՐՈՒԱՆԴ ԼԻԻՍԻՍԵԱՆ